HELSINGBORG
Stadsledningsförvaltningen
Staben
Salahaldin Ebrahimsson
Biträdande stadssekreterare

Yttrande
00417/2026

Klimat- och näringslivsdepartementet
KN2026/01343

Yttrande över delbetänkandet Att säga ja! Kommunernas förutsättningar att ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner

Synpunkter

Helsingborgs stad är i huvudsak positiv till betänkandets ambition och förslagen om att minska kommunernas ekonomiska risk vid stora företagsetableringar och företagsexpansioner.

Staden bedömer däremot att fler av de förslagna stöden kan få begränsad effekt om inte tillstånds- och prövningsprocesserna blir samordnade, förutsägbara och effektiva. Det är avgörande om och när en etablering kan genomföras. Erfarenheter visar att konkurrenskraften inte enbart avgörs av förmågan att attrahera en investering, utan även hur snabbt och förutsägbart kommunen, staten och andra offentliga aktörer tillsammans kan skapa förutsättningar för att den faktiskt genomförs.

Staden ser sammantaget därför att den rådgivande funktionen, som föreslås i betänkandet, inte bara ska vara rådgivande utan bör ges ett tydligt mandat att tidigt i processen samordna berörda statliga myndigheter och hålla ihop de parallella processerna och hantera målkonflikter mellan olika samhällsintressen.

Tillstånds- och prövningsprocesser behöver adresseras

Betänkandet lyfter att kommuner upplever utmaningar kopplade till myndigheter, regelverk och tillståndsprocesser och att många efterfrågar åtgärder inom dessa områden. Samtidigt konstateras att frågan skulle kräva en mer omfattande utredning än vad som ryms i betänkandet och därför lämnas inga konkreta förslag. Helsingborgs stad menar att frågan likväl behöver adresseras, eftersom bristande förutsägbarhet och osäkerhet i tillstånds- och prövningsprocesser kan fördröja eller försvåra etableringar oavsett vilka ekonomiska stöd som erbjuds.

Målkonflikter behöver tydligare statlig samordning

Utöver långa och svåröverblickbara processer behöver kommuner ofta hantera målkonflikter mellan olika intressen, som exempelvis jordbruksmark kontra energiproduktion. Det saknas i många fall en tydlig struktur för hur sådana avvägningar ska göras och samordnas mellan berörda aktörer. Staden bedömer därför att det finns behov av ett tydligare mandat att samordna statens ansvar och att det tidigt ges stöd runt avvägningar mellan olika intressen i etableringsprocesserna.

Den rådgivande funktionen bör ges ett samordningsmandat
Mot den bakgrunden ser Helsingborgs stad positivt på förslaget om en nationell rådgivande funktion för kommuner vid större företagsetableringar. Staden bedömer emellertid att en renodlat rådgivande funktion inte är tillräcklig för att möta de utmaningar som kommuner ställs inför. För att funktionen ska få verklig effekt bör den ges ett tydligt mandat att tidigt samordna berörda statliga myndigheter, bidra till en sammanhållen processplanering och stödja hanteringen av målkonflikter mellan olika intressen och behov. Funktionen skulle även kunna erbjuda nationella och regionala kunskapsunderlag som stöd för avvägningar mellan nationella prioriteringar och lokala behov. Detta skulle skapa större förutsägbarhet och bidra till mer effektiva etableringsprocesser.

En sådan funktion skulle kunna skapa större förutsägbarhet, kortare ledtider och bättre förutsättningar för att effektivt genomföra större etableringar och expansioner i såväl mindre som större kommuner.

Statens ansvar för strategisk transportinfrastruktur
Helsingborgs stad är positiv till förslaget om en särskild tillväxtpott för transportinfrastruktur. Staden ser däremot att potten behöver utgöra ett faktiskt tillskott och inte finansieras genom omfördelning av redan beslutade infrastrukturmedel. Staden vill framhäva vikten av att eventuella kostnadsökningar inte påverkar statens förmåga att finansiera redan beslutade satsningar i andra delar av landet.

Staden välkomnar vidare betänkandets förslag om att regeringen ska ge Trafikverket i uppdrag att tydliggöra villkoren för kommunal medfinansiering och utveckla en modell där staten ansvarar för kostnadsökningar som kommunen inte har orsakat. Staten bör som huvudregel bära kostnadsrisken för statlig infrastruktur.

Kommunstyrelsen